

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. II.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

CAP. II.

LIA fuit Io. Andreę sen-
tētia, qui nullum vnquam
tēpus extitisse inquit, quo
nō dignoti iusti filij ab in-
iustis fuerint. *a* Cū enim

a Io. And.
reg. sine cul-
pa. in Mercu.

summus rerū opifex Deus
huic quicquid id est, quod Mundum ap-
pellamus, ceterisq; rebus summam im-
posuisset manum, dicitur postremō ho-
minem ipsum finxisse, cuius causa cætera
erant comparata, eiq; vix in lucem edito,
in primis certas matrimonij leges præsi-
niisse, vt scilicet hæreret vir vxori suæ, es-

1 sentq; duo in carne vna. *b* Quibus verbis
indē alios concubitus exclusos fuisse ait,
c atque ita factum, vt quocunque tempo-
re multum inter legitimam adulterināq;
sobolem interfuerit. Sed neq; hæc Io. An-
dreæ sententia vera prorsus videtur, cū
ei repugnent Iustiniani verba, affirman-
tis non vno in loco, naturā inītio omnes
æquē liberos, æquē & legitimos produ-
xisse, nullamq; inter eos olim cognitā
differentiam, *d* Tum etiam, quia & in sa-
2 cris literis, veteres illos sanctissimos vi-
ros pluribus iungi mulieribus cōsueuis-
se ad sobolem suscipiendam legimus, *e*
quos cōtra diuinam institutionem id fe-

b Gene. c. 2.

c c. gaude-
mus, de di-
uort.

d d. s. natu-
ra. authen.
quib. mod.
nat. sui. & s. li-
ceat. auth.
quib. mo. le-
e c. 1. 32. q. 4.
& Gene. c. 29.
30. 34

A 5 cisse,

2 In l. 3. de
epicub.

b Gene. c. 34.
38. 39. & cap.
quomodo. 31.
q. 1.

cisse, nō est verisimile. Tertia igitur Bar-
toli extat opinio, *a* qui inquit, initio qui-
dem certos hominum coniūctionib. fines
à Deo positos, eoq; tempore verum id fu-
isse, quod Io. And. ait, Sed post primi pa-
rentis lapsum, humanamq; naturam cor-
ruptam, omnia dein immutata, nullamq;
amplius vsque ad leges scriptas, inter
filios differentiam fuisse. Quam senten-
tiam ego valdè absurdam puto, quasi ve-
3 rò post hominem creatum, vsque dum
peccarit, longa fuerit intercapedo, & non
eodem ferè momento hæc omnia sint cō-
fecta, vt sacri interpretes tradidere. Quasi
etiam ante leges scriptas, post vetitum po-
mum degustatum, non plurima adulte-
rij & fornicationis exempla prodita repe-
riantur, vt aliàs suprà ostendi. *b* Quærē-
dum est igitur inter has tam varias Do-
ctorum opiniones aliquid, quod omnem
extricet nodū, remq; hætenus perquam
obscuram valeat illustrare. Cuius rei gra-
tia, vt quæ in hac quæstione pugnantia
apparent, quæ sanè infinita sunt, concilie-
mus, necessarium existimo talem adhibe-
re distinctionem, Nempe vt aliter secun-
dum sacras literas, aliter secundum Iu-
risf. & Imp. nostros hanc controuersiam
decidendam dicamus. Mirum enim vi-
4 deri non debet, pleraque in legibus no-
stris

stris contineri, præsertim de rerum origine, quæ à diuinis traditionibus nonnihil abhorreant. *a* Nam omnia quæ de iure naturali à Iuriscôn. nostris traduntur, vix vlla in re cum sacris literis possunt conuenire. Credimus nos olim incertis sedibus homines vagatos, nullis legibus vfos, omniaq; omnibus fuisse communia.

b Hæc res secundum sacrosancta dogmata, à veritate longè aliena deprehenditur.

c Dicimus nos iuregentium posteriore seruos, nullius actionis, iustæue obligationis participes, sed veluti pro mortuis habitos fuisse, *d* hoc apud sacræ legis historiam, longè aliter se habere certum est, quandoquidem & bona propria sibi ipsis acquisiuisse, sibi possedisse, *e* dominis suis quandoque ab intestato successisse, *f* & fortè in iudicio contra eos experiri potuisse, cōperimus. *g* Sic quoq; initio humani generis omnia omnib. ex voto successisse, ver æternum inter mortales viguisse, nullus armorum vsus fuisse creditur, docent tamen sacrosancta Biblia, duras admodum leges homini ipsi, cū primū ferè in lucem editus est, à Deo constitutas, *h* vt scilicet suis sibi laboribus victum quæreretur, nunc astu, nūc frigore laboraret, hæc; perpetuò incom-

moda vitam illius comitarentur. Vnde in
vniuer-

a c. fin. §. his
ita. 6. dist.

b Soz. rubr.
de verb. obl.
Cast. l. ex hoc
iure, de iust.
& iur.

c Cardi. c. di
lectissimi. 12.
q. 1. Gemin.
c. ius nat. 1.
dist.

d Bartol. l. si
id quod de cō
di. ind. & l. ex
hoc iure. de
iust. & iur.

e Reg. 2. c. 9.
16. Gen. 47.

f Gen. c. 15.
g Iob. c. 31.

Alciat. l. pa-
terfam. de ver-
bor. signif.

h Gene. ca. 2.
in fin.

vniuersum, quod de prisca illa temporis felicitate, aureoq; seculo ab authoritatib. narratur, id si cum sacris literis conferas, inane prorsus, ridiculumq; esse animaduertas, nec vsq; hanc Iuris naturalis, aut gentium tempora, vnà cum Iuris ciuilis origine *a*, in iisdem sacris literis aptè probari, Quocirca, & in presenti questione cum querimus, an initio inter legitimos & illegitimos vlla esset differentia, crediderim ego ex sacris literis respondendum, veram esse Io. Andreæ sententiā, cum matrimoniū à summo Deo principio fuerit constitutū, *b* inde & illegitimos à iustis filiis fuisse semper seclusos. Manifestum enim est, prohibuisse illū, ne quisquam cum pluribus, quàm cum vnà haberet vxore cōmercium; *c* semperq; post illud tempus in stuprum, & adulterium grauitè fuisse ab eo animaduersum, *d* quod quānam alia ratione potuit institui, nisi liberorum causā? vt intelligeremus, non ex quouis congressu filios esse suscipiendos. Accedit etiam quòd & eo tempore nonnullos quidem filios ad successiōem vocatos, alios verò omnino excludos legimus, *e* quòd scilicet nō omnes ex iustis nuptiis essent procreati, Et si fortasse contra hanc sanctorum virosum exempla reperiantur, quibus cum pluribus

mu-

a Iuxta s. singulorum. in fi. Inst. de rer. diuis.

b c. i. de voto. in 6.

c c. gaudeamus. de diuor. c. quomo. 31. q. 1. d. Genes. c. 16. 39.

e Gene. c. 21. 25.

mulieribus fuit negocium, id ex graui aliqua & necessaria sanè causa his permiffum, diuino ita suadente afflatu, credendum est, ^a ex qua non ideo in cæteris idè feruatum, quis rectè possit argumentari.

^b Iam verò si rem crassiori Minerva velimus dijudicare, secundum scilicet Iuriconsultorum nostrorum tempora, qui nondum arcana sacrosanctæ legis nostræ hauserant Mytheria, quos deinde & recentiores Imper. in his vbi nullum veræ fidei nostræ versaretur periculum, facile secuti sunt, existimo sanè tunc verior rem esse contrariam opinionem, initio multis temporum spacijs, illegitimos filios nec cognitos fuisse, nec nominatos.

7 Crediderunt siquidem prisca illi homines, cùm totum hoc quod hodie cernimus, à Deo fabricatum est, simul & illi salutaria ferè omnia & felicia ab eo tributa, nec inter homines quicquam nisi relictum, honestum, & penè diuinum fuisse cõpertum, idq; aliquot annis se ita semper habuisse, paulatim verò cõpisse hominum naturam ad turpes cogitationes labi, & à natiua illa animi bonitate, ac simplicitate paulò declinare. Ita deinde leges fuisse repertas, quæ excrescentem hominum malitiam cohiberent, libidine temperarent, vt Greg. Pont. testatur c. Verum

^a c. gaudeamus. de diuort. c. recurat. ca. obijciuntur. 32.

q. 4.

^b Arg. c. quz propter. de reg. iuris.

^c In Prohe. Greg. Rex pacificus.

rum

a d. §. natu-
ra.

rum igitur est secundum hanc opinionē,
quod Iustin. ait a, naturam initio omnes
æquē liberos æquē & legitimos produ-
xisse, nec ante leges scriptas spurium quē-
piam fuisse repertum, sed non illa ratio-
ne, vt Accursius, Bar. & Malum. putarunt,
quòd eodem tempore promiscui essent
cōcubitus, permissumq; cum quauis mu-
liere congregi, sed quòd tunc homines
rationem tantum sequentes naturalem,
singuli suis contenti nuptijs viuebant.
Vnde & Sallust. Etiam tum vita hominū
sine cupiditate agitabatur, sua cuique sa-
tis placebant. Et in Lycurgo de Lacedæ-
monijs Plutarchus ait, hos olim tum na-
tura, tum moribus tantum ab fuisse ab ea
quæ postea secuta est, mulierum facilita-
te, vt omnino incredibile esset, aliquem a-
dulterio fuisse obnoxium, celebraturq;
illud Geradæ vetustissimi dictum, qui ro-
gatus ab hospite, quid apud eos adulteri
pateretur, Respōdit, nemo apud nos fuit
adulter. Hinc etiam carmen illud. *Vide-
runt primos argentea secula mœchos.* Sed
quid in re clara pluribus opus est ratio-
nibus, cū hoc exprimat Iustin. Donec
(inquit) b sola natura c hominibus san-
ciebat, legitimos omnes æquē produce-
bat. Cū primū verò ad libidinem di-
uertere, aliumq; cursum tenere cœpit, tūc
natu-

b d. §. natu-
ra.
c Quasi, nul-
lis adhuc vi-
tjs inquina-
ta.

natu-

naturales & illegitimos immiscuit, tunc
& leges scriptæ sunt, quæ his rebus mo-
dum constituerent. Apparet ergo initio
legitimum quenq; fuisse, quodd nemo ra-
tione tunc abutebatur, felixq; verè erat
ætas illa. Vt primùm dein labefactari cœ-
pit, delicta varia, luxus, & alia sunt intro-
ducta, illegitimorumq; & nomē cœpiti e-
mergere, Vnde constat ex Iurisc. & Impe-
rat. opinione, principio quidem legiti-
9 mos omnes extitisse, illegitimosq; primū
cum legibus scriptis prodijisse. Ex sacris
verò literis, semper ferè hanc cognitam
differentiam, & nondum iure scripto,
multis antè seculis, & re ipsa, & nomi-
ne, nonnullos iniustos liberos conspe-
ctos fuisse.

ILLEGITIMI QVI PRO-
priè olim dicerentur.

- 1 *Varij diuersarum gentium mores in cō-
trahendis nuptijs.*
- 2 *Matrim. aliquod verum, sed non ra-
tum.*
- 3 *Legitimi filij secundum patria consue-
tudinem vocantur.*
- 4 *Iustum matrimonium apud Romanos
quale esset.*

3 Cum

- 5 *Cum exteris non erat ius connubij.*
 6 *Roma quomodo hodie communis patria dicatur.*

CAP. III.

V M primùm igitur lex certa hominum coniunctionibus est constituta, siue ea à summo Deo, siue à mortalib. fuerit accepta, tunc statim illegitimi ij omnes appellari cœpti sunt, qui contra tale legis præscriptum in lucem essent suscepti, vt nomen ipsum satis demonstrat, Cuiusmodi tamen esset hæc lex ipsa, non puto cōmodè literis mandari posse, cū ex varijs diuersarum gentium & nationū moribus, ijdem non apud omnes æquè legitimi aut illegitimi semper habiti fuerint. Legimus Scythas, Agathyrsos, Massagetas, & plurimos qui ad Meridiē spectant, communes vxores habuisse, legitimūq; apud eos matrimonium illud existimatum: Alios, vt Garamantas, eos tantū iustos filios censuisse, qui formæ similitudine parentem referrent, vt ait Mela. Quosdam, vti Arabes, vnā omnibus consanguineis vxorem esse voluisse, cæteros qui non eodem ex genere essent nati,